

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
312/2016	Fylkesrådet	27.09.2016

Høringsuttalelse - Planendring Mølnelva kraftverk overføring Sommerseth kraftverk- Tysfjord kommune

Sammendrag

Fylkesrådet anbefaler NVE å gi konsesjon til å gjennomføre den omsøkte planendringen, som går ut på å overføre Nedre Mølnelvvatnet til Sommerseth kraftverk. Fylkesrådet ser at tiltaket vil medføre negative konsekvenser for reindrift og landskap av stor verdi. Den omsøkte planendringen medfører imidlertid mer produsert energi i allerede konsesjonsgitte Sommerseth kraftverk og færre naturinngrep i området.

Fylkesrådet ber NVE stille krav om en tilstrekkelig minstevannføring i Mølnelva og Sommersethelva som opprettholder elvene som landskapselementer sett fra fjorden. Kraftverket med infrastruktur må få en utforming som er tilpasset landskapet. I tillegg må planlegging og utbygging skje i nær dialog med den svenske reindriftsnæringen som benytter området, og tiltaket må ikke føre til vesentlig negative konsekvenser for reinens bruk.

Bakgrunn

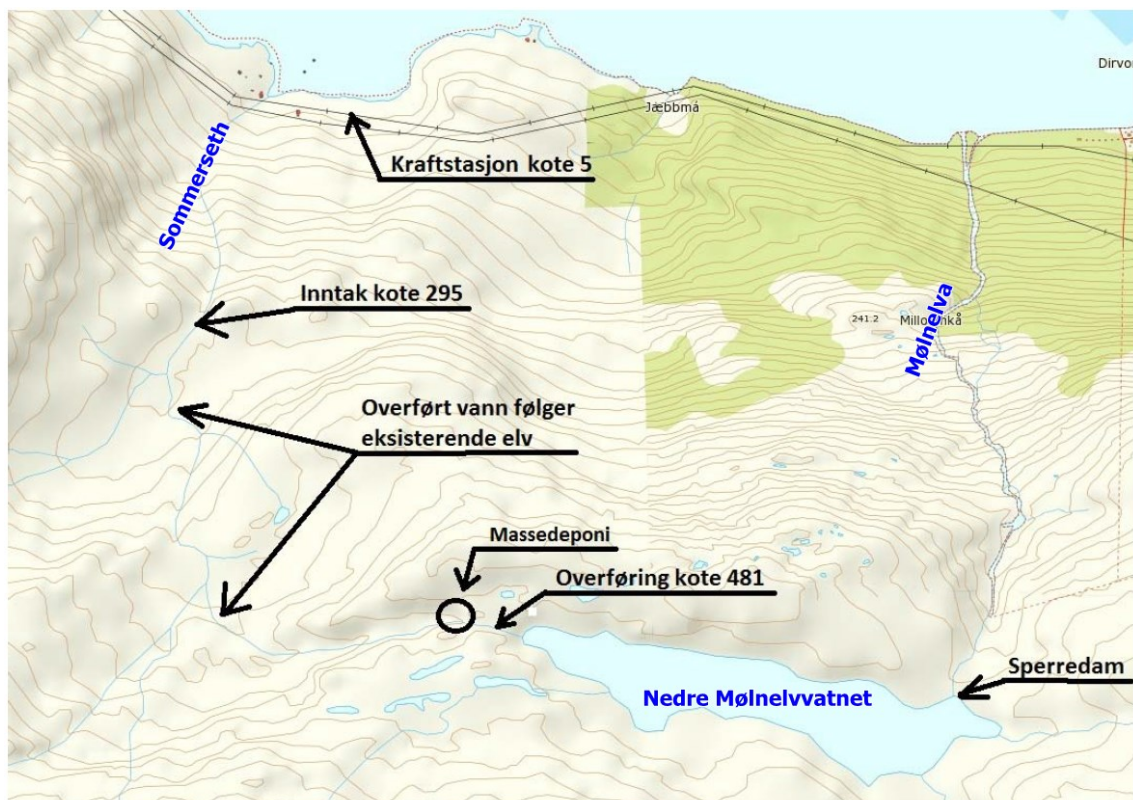
Småkraft AS søkte våren 2015 om å bygge Mølnelva kraftverk, søknaden ble behandlet i FR-sak 212/2015. Småkraft AS søker nå om en planendring, som innebærer å overføre vann fra Nedre Mølnelvvatnet til Sommerseth kraftverk som har fått konsesjon (behandlet i FR-sak 211/2011). Søknaden om bygging av Mølnelva kraftverk vil bli trukket, da det er vanskelig å gjennomføre prosjektene enkeltvis. Ved å overføre Nedre Mølnelvvatnet til Sommerseth kraftverk vil prosjektet bli økonomisk mulig å gjennomføre. I tillegg til en overføring av elva, søkes det om å regulere Nedre Mølnelvvatnet med 0,95 m. Omsøkt tiltak ligger ved Inner-Tysfjorden i Tysfjord kommune (se figur 1).

Figur 1. Rød sirkel viser tiltakets beliggenhet i Tysfjord kommune.

Med overføring og regulering av Mølnelvvatnet vil Sommerseth kraftverk produsere 7,8 GWh og ha en installert effekt på 3,6 MW. Av den totale produksjonen vil 6 GWh bli produsert på sommeren og 1,8 GWh om vinteren. Sommerseth kraftverk vil dermed øke sin produksjon fra 5 GWh til 7,8 GWh.

I vestre ende av Nedre Mølnelvvatn vil det bli laget en ca. 150 m lang tunnel som skal overføre vann (750 l/s) til Sommerseth kraftverk (se figur 2). Det vil bli etablert en sperredam der vannet renner ut i Mølnelva i dag. Ved utløpet av tunnelen vil vannet følge et bekkeløp ned til inntaket. Herfra vil vannet gå i nedgravd/tildekket rør ned til kraftstasjonen, som bygges i nærheten av eksisterende kraftlinje og fjorden. Det vil bli deponert masser i enden av tunnelen. Planlagt minstevannføring i Sommersethelva vil bli som i gitt konsesjon 100 l/s om sommeren og 25 l/s om vinteren. I Mølnelva er det planlagt minstevannføring på 50 l/s om sommeren og 10 l/s om vinteren.

Figur 2 viser prosjektskisse for tiltaket

Fylkesrådet anbefalte i 2011 NVE å gi konsesjon til å bygge Sommerseth kraftverk, med blant annet følgende vilkår: landskapsmessig tilpasning av kraftstasjonen og tilstrekkelig minstevannføring for å minimere negative konsekvenser på biologisk mangfold. Fylkesrådet frarådet i 2015 NVE å gi konsesjon til å bygge Mønelva kraftverk. Årsaken til frarådingen var at prosjektet hadde liten samfunnsnytte, det ville føre til negative konsekvenser for landskapet, og det var usikkerhet knyttet til tiltakets konsekvenser for reindriften.

Problemstilling

Opplysninger fra konsesjonssøknaden om virkninger og konsekvenser for miljø og samfunnsverdier er oppsummert i vedlegg 1. Tabell 1 gir en oversikt over søkers vurderinger av konsekvensene.

Tabell 1: Oversikt over søkers vurdering av verdier i tiltaksområdet og tiltakets konsekvenser for miljø og samfunn.

Tema	Verdi	Konsekvens
Landskap	Middels verdi	Middels negativ
Sammenhengende naturområder	Middels verdi	Liten til middels negativ
Rødlistearter	Middels verdi	Ubetydelig
Terrestrisk miljø	Middels verdi	Liten til middels negativ
Akvatisk miljø	Liten verdi	Liten negativ

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak

- Slipp av minstevannføring i Mølnelva og Sommersethelva

Fylkeskommunens ansvarsområder

Kulturminnefaglig vurdering

Tiltaket berører ikke kjente, verneverdige kulturminner som fylkeskommunen er delegert forvaltningsansvar for og potensialet for påvisning av nye, hittil ukjente, synes å være lavt. Hvis NVE skulle gi konsesjon for utbygging, vil det påligge utbygger en aktsomhets- og meldeplikt dersom det under arbeidet i terrenget skulle oppdages fornminner, jf. kulturminnelovens § 8 andre ledd.

Vi minner om at Sametinget er rette myndighet når det gjelder samiske kulturminner.

Vannforskriften (Forskrift om rammer for vannforvaltningen)

Planlagt tiltak vil berøre elvene Sommerseth og Mølnelva, i tillegg til Nedre Mølnelvatnet. Alle disse vannforekomstene er en del av *Bekker på sørsiden av Indre Tysfjord (171-66-R)*. Vannforekomsten ligger i vannområde Ofotfjorden. Miljømålet for vannforekomsten er god økologisk tilstand innen 2021. Ifølge vann-nett.no er det ingen risiko for at vannforekomsten ikke når miljømålet. Det er NVE som sektormyndighet som skal vurdere om de økologiske forholdene i vannforekomsten vil endres negativt som følge av kraftutbyggingen, og om miljømålet vil nås (vannforskriften §12).

Landskap

Tiltakets nedre del ligger i landskapsområdet *Inner-Tysfjorden*, hvor landskapet beskrives som et nedskåret fjordlandskap med infrastruktur. Sammenlignet med lignende landskapstyper, er landskapet i området vurdert å ha *stor verdi*. Tiltakets øvre del ligger i landskapsområdet *Segltinden*. Landskapet beskrives som et lågfjellmassiv i skoggrensa med tindelandskapspreg. Landskapstypen har lite eller ingen tekniske inngrep og fremstår med et gjennomgående sterkt naturpreg. Området er vurdert til å ha en *middels verdi* sammenlignet med lignende landskapstyper.

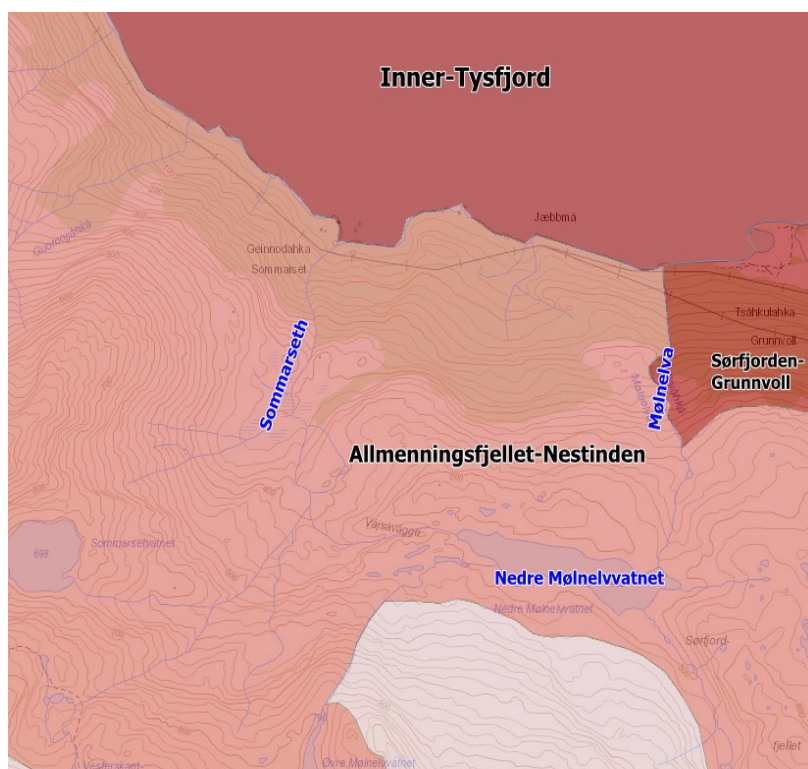
Fjordlandskap: Inner-Tysfjorden er i småkraftplanen gitt *stor verdi* som fjordlandskap.

Friluftslivskartlegging

Kraftverket er planlagt i det *viktige* utfartsområdet *Allmenningsfjellet-Nestinden*. Naturen i området består av skogkledte og relativt bratte fjellsider, med et kupert høyfjellsområde og fjelltopper tett over 1000 moh. Ei kraftlinje strekker seg langs hele området ved sjøen. Området brukes til turgåing, jakt og fiske. Fraført vann i Mølnelva kan ha påvirkning for det *svært viktige* utfartsområdet *Sørfjorden-Grunnvoll*. Området brukes til turgåing.

Inner-Tysfjorden er registrert som et *svært viktig* friluftslivsområde. Området har en høy bruksfrekvens, også av regionale og nasjonale brukere. Friluftslivsområdet beskrives som idyllisk med uberørt natur og bratte fjellsider som omkranser fjorden. Fjorden brukes til

båtturer, fritidsfiske og rekreasjon. Det er regelmessige båtruter i sommersesongen.

Figur 3 viser friluftslivsområder i tiltaksområdet.

Andre instansers uttalelse

Eventuelle uttalelser fra andre instanser vil legges ved saken dersom disse foreligger før behandling i fylkesrådet.

Kraftverkets konflikt med miljø og andre arealbruksverdier

Tabell 2. Oversikt over tematiske retningslinjer i småkraftplanen som vil berøres ved en overføring av Mølnevatnet til Sommerseeth kraftverk.

Tema	Aktuelle tema i småkraftplanens kap. 2
Fisk Mulig gyteområde for røye og ørret	D7. I gyte og oppvekstområder for innlandsfisk skal man være <i>restriktiv</i> med å tillate utbygginger.
Landskap	F1. For områder i snaufjellet skal man <i>ikke tillate</i> utbygging som kan gi varige og irreversible skader på terrenget og landskapet. <u>Avbøtende tiltak:</u> rørgate i tunnel og vannet vil renne fritt ned til inntaket
	F2. For landskap av stor verdi skal man være <i>varsomme</i> med å tillate utbygginger.

	G2. I fjordlandskap av stor verdi skal en være svært <i>restriktiv</i> med utbygging som reduserer vannføring i fosser som er viktige for landskapsopplevelsen.
Rein	E4. For øvrige områder for reindrift av middels verdi skal man være <i>varsomme</i> med å tillate utbygging av små vannkraftverk.
Friluftsliv	I3. For øvrige områder som klassifiseres som viktige friluftsområder, skal man være <i>varsomme</i> med å tillate utbygging og sekundæringgrep som reduserer verdien for friluftslivet.
Samlet vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier	Tiltaket tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: <u>Prioriterte med betingelser</u> . Utbygginger kan få tillatelse dersom avbøtende tiltak bidrar til at miljøverdiene ikke reduseres i vesentlig grad, og at det er dokumentert at utbyggingen er samfunnsnyttig.
Vurdering av positive samfunnsvirkninger	
Positive samfunns-virkninger	Fylkesrådet vurderer at kraftverket har liten/middels samfunnsnytte. Kraftverk vil årlig bidra med ny fornybar energi tilsvarende 7,8 GWh, hvorav 1,8 GWh vil produseres om vinteren.
Vurdering planendring for overføring av Nedre Mølnelvatnet	
Fylkesråden vil anbefale NVE å gi konsesjon til overføringen av Nedre Mølnelvatnet til Sommerseth kraftverk med betingelser. En bygging av Sommerseth kraftverk med en overføring av Nedre Mølnelvatnet vil medføre negative konsekvenser for reindrift og landskap av stor verdi. Likevel anser fylkesråden det som positivt at det nå søkes om en planendring, slik at kraftverkene kan samlokaliseres, da dette vil føre til færre naturinngrep i området. Ettersom Sommerseth kraftverk allerede har fått konsesjon, er det en fordel at kraftverket får en økt kraftproduksjon. Fylkesråden ber om at kraftverket med infrastruktur tilpasses landskapet. Det må slippes en tilstrekkelig minstevannføring i Sommersethelva og Mølnelva for å opprettholde elvene som landskapselementer sett fra fjorden. Fylkesråden påpekte i behandlingen av Sommerseth kraftverk at søknaden inneholdt begrenset med kunnskap om det biologiske mangfoldet, og synes det var ønskelig med grundigere biologiske undersøkelser. Ved behandlingen av Mølnelva kraftverk mente fylkesrådet at konsesjonssøknaden ikke ga et fullstendig bilde av tiltakets konsekvenser for reindriften. Videre ble det bedt om at områdets verdi for reindriftsnæringen måtte avklares og at en eventuell bygging ikke måtte komme i konflikt med reinens bruk av området. Det følger ingen ny informasjon om Unna Tjerusj sameby sin bruk av området i gjeldende søknad. Fylkesråden ber derfor NVE om å avklare reinens bruk av området, før en eventuell tillatelse til å overføre Nedre Mølnelvatnet til Sommerseth kraftverk blir gitt. Planleggingen og utbyggingen må skje i nær dialog med den svenske reindriftsnæringen.	

Konsekvenser

Saken vil ikke medføre økonomiske, administrative eller personellmessige konsekvenser for

Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser knyttet til gjennomgående fylkeskommunal politikk knyttet til likestilling, universell utforming og folkehelse. Sakens konsekvenser for miljø, reindrift og andre brukerinteresser er beskrevet tidligere i denne saken.

Vedtakskompetanse

Det vises til FT-sak 52/2016 «Reglement for delegering av myndighet fra fylkestinget», pkt. 3.27, 4. avsnitt: Myndighet til å avgi uttalelse til søknad om konsesjon, påklage vedtak og fremme innsigelse til andre vassdragsinngrep og –anlegg (jf. lovens § 3 punkt a og b) etter lovens § 8, delegeres til fylkesrådet.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkesrådet anbefaler at det blir gitt konsesjon til å overføre Nedre Mølneelvvatnet til Sommerseth kraftverk.
2. Dersom det blir gitt tillatelse til tiltaket, ber fylkesrådet om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§8-12, og med vannforskriften § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:
 - a. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.
 - b. Kraftstasjonen og annen infrastruktur må bygges med landskapsmessig tilpasning, og inngrep må gjøres skånsomt slik at landskapet raskest mulig får tilbake sin opprinnelige karakter.
 - c. Det må stilles krav om minstevannføring hele året i Mølnelva og Sommersethelva som er tilstrekkelig til å opprettholde elvene som landskapselement fra fjorden, og slik at konsekvensene for biologisk mangfold tilknyttet elvene blir minimalt.
 - d. Områdets verdi for reindriftsnæringen må avklares. Planleggingen må skje i nær dialog med Unna Tjerusj sameby, og kraftverket må ikke komme i vesentlig konflikt med reindriftsnæringen bruk av området.

Bodø den 07.09.2016

Ingelin Noresjø

fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse

sign

27.09.2016 Fylkesrådet

FRÅD-312/2016

Vedtak

Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedlegg:

Tittel

Vedlegg 1. Virkninger for samfunn- og miljøforhold fra konsesjonssøknaden

DokID

748610